

„Pengeélen táncolunk”

Szászné Pónuzs Krisztina költségvetési különbségekről, szűkre szabott tervekről

Mióta Kft.-vé alakult a Miskolci Szimfonikus Zenekar, azóta évről évre nehezebb feladat kigazdálkodni a működéshez szükséges összegeket, az idei esztendőben pedig még rosszabbra fordult a helyzet, harmadával lett kisebb a büdzsájük. Szászné Pónuzs Krisztina bízik abban, hogy így is el fogják tudni látni minden feladatukat, jövőre pedig jobbakké lesznek a körülmények, de hozzát teszi, a jelenlegi állapot is jelzi, mekkora különbségeket találni még az azonos kategóriába, a nemzetibe tartozó zenekarok anyagi helyzete között is. Az ügyvezetővel az együttes utóbbi időszakáról, az újabb szűk esztendő túlélési stratégiáiról, s természetesen a következő hónapok, a jövő szezon terveiről is beszélgettünk.

■ *A Miskolci Szimfonikus Zenekar sosem tartozott a jól finanszírozott együttesek közé...*

– Korábban, 2005-2010 között, az intézményi működés utolsó időszakában – bár ezt csak bérlőként, koncertlátogatóként figyelhettem meg – biztos anyagi háttérre volt az együttesnek. A 2011-es Kft.-vé alakulástól változott a helyzet, s ezt már a társulat tagjaként is megtapasztalhattam, hiszen egy esztendőn keresztül voltam irodavezető, hat éve pedig ügyvezetőként állok a zenekar élén. Gazdaságilag sosem volt könnyű a helyzetünk, mindig küzdünk kellett azért, hogy a víz fölött tartsuk a fejünket. Ritka kivételtől eltekintve az elmúlt tíz évben mindig kevesebb pénzből kellett kijönnünk, mint amennyire ténylegesen szükség lett volna. Közben pedig láttuk, hogy a többi társulat hogyan működik. Sokszor elmondtam már, hiába azonos az állami támogatás nagysága, ha ez a többiekénél csak a büdzsé harmadát jelenti, míg nálunk a kétharmadát... Ugyanis az önkormányzati támogatások mértéke jelentősen különbözik, s mi a sereghajtók közé tartozunk. Nem csak e téren akadnak eltérések, a fizetőképes kereslet nagyságát, a támogatást nyújtó cégek számát sem lehet összevetni. Nagyon nem mindegy, hogy egy zenekar az ország mely részén működik... Így azt gondolom, nem is lehet mindenkitől ugyanazt elvárni. Hiszen annyira eltérő körülmények között muzsikál a pécsi, a szegedi, a győri, a szombathelyi vagy a debreceni társulat!

■ *Az önkormányzati támogatás csökkenése Miskolcon csak a zenekart sújtotta?*

– Nem, globálisan érintette a kulturális intézményeket, hiszen a város maga sincs könnyű helyzetben, a

pandémia mindenre rányomta a bélyegét. Fenn kell tartani az óvodát, működtetni a tömegközlekedést, stb... Ilyen körülmények között nem kardinális kérdés a zenekar ügye. Persze, ha az iskolában nincs kréta, azt még vehet a tanár, de ha az áramot lekapcsolják, akkor már nem lehet kinyitni az intézményt... Van egy szint, amelyenél még kevesebb pénzből is lehet működni, de el lehet jutni addig a pontig, ahol már nincs tovább. A zenekarnál azért nem lett soha – kivéve egy 2014-es félévet – negatív az éves mérlegünk, mert roppant takarékosan

éltünk, rengeteg – pluszbevételt hozó – többletmunkát is elvállaltunk. Sikert a működési költségeinket csökkenteni, és arra szüntelenül ügyeltem, hogy a rendelkezésre álló forrásokból mindig jusson a szakmai célkitűzésekre, s a lehető legtöbb maradjon a kollégák bérére. De persze erre leginkább a kiegészítő támogatásokat használtam, amit nem lehetett beépíteni a fizetésekbe. Ezzel tudtam ugyanis még valamilyen szinten életben tartani, motiválni a zenekar közösségét. Nehéz azonban úgy fiatal zenészekkel gyarapítani az együttest, hogy nem látják, mikor fog majd nőni az igen alacsony kezdőfizetésük...

■ *Gondolom, a pandémia miatt a bevételeik is jelentősen csökkentek.*

– Gazdasági évként a tavalyi esztendőt látom, ahhoz képest nem voltak annyira megrázóak a veszteségeink, nálunk ugyanis mindig az első negyedév az erős, s 2020-ban még sikerült több újévi koncertet tartani, s az értékesítésünk is elindult. Az idei esztendő azonban biztos,

A Magyar klasszikus zene napján

hogyan szomorú számokat hoz, hiszen az év eleji lezárásokat követően nem lesz könnyű visszaülni az embereket a koncerttermekbe. Kft.-ként pedig nem lehetünk tartósan mínuszban. A korábbi években – úgy fogalmaztam –, hogy pozitív nullán álltunk. Persze azzal a zenei körökben is mindenki tisztában van, hogy a ‘nem működés’ a legolcsóbb, így a vészhelyzeti korlátozások nem okoztak akkora gondot. Természetesen tartottunk streamelt koncerteket a Filharmonia sorozatának részeként. Sajnos nálunk az is problémát jelent, hogy bár a Művészetek Háza szolgál számunkra hangversenyteremként, 2013 óta – mióta a Kulturális Központ az üzemeltető – nem tudjuk korlátlanul elérni ezt a helyszínt, s a technikai felszereltsége sem elegendő arra, hogy onnan streamelt koncerteket közvetítsünk. Arra pedig, hogy béreljünk egy stábot, már végképp nem jutott forrásunk. Annak is örültünk, hogy pályázati pénzből legalább néhány felvételt elkészíthettünk.

■ *A lecsökkent költség pedig visszahat a jövő szezonra, a tervezett programjakra is.*

– Így igaz, és kellett mondanunk a nagyon drága szolistaokról, s a műsor-összeállításnál is szempont volt, hogy a legkevesebb jogdíjat kelljen csak kifizetnünk, s a kottakölcsönzésen is spóroljunk. Szerencsére sok művésszel tudtunk így is megállapodni. Ha a hónapokkal

ezelőtt megígért állami támogatás végre megérkezik, akkor – ha vérrel-verejtékkel is – nem leszünk működésképtelenek, s nem áll elő olyan helyzet, hogy a béreket nem tudjuk kifizetni. Ugyanis az utolsó normális esztendőhöz, 2019-hez viszonyítva az önkormányzati támogatásunk 150 millió forinttal, azaz a büdzsénk harmadával lett kevesebb. Ha egy csoda folytán valahonnan máshonnan megérkezne ez az összeg, akkor is csupán a két évvel ezelőtti szintre kapaszkodnánk vissza... Mindez pedig azt jelenti, hogy az olló még nagyobbra nyílik a zenekarok között. Hiszen más helyzet, ha az államtól érkező többletforrást az alapműködésre költöm vagy pedig 30 százalék művészeti bérpótlékot adok belőle a muzikusoknak... Eddig is csak azért tudtunk életben maradni, és azért nem lettünk fizetésképtelenek, mert az EMMI-től kapott támogatásokat nagyon okosan osztottuk be.

■ *Végleges már az idej önkormányzati támogatási összeg?*

– Jelentős javulásban már nem reménykedünk. S azt is látjuk, hogy az állami kompenzáció az elvonás mértékéhez képest csekély lesz, így igyekeznünk kell ebből az összegből kijönni. Pengeélen táncolunk... Amit azért is sajnálok, mert azt éreztem, hogy az első öt év nehézségei után kezdünk végre rendbe jönni, most pedig ismét a nullánál tartunk. Az önkormányzat abban bízunk, hogy csak az idej lesz ennyire szűkös esztendő, jövőre már visszatérhetnek a korábbi költségvetéshez, ebben reménykedünk mi is.

■ *Miből tudnak még bevételhez jutni? Szóba jöhetnek turnék? Bízunk a bérletértékesítésben?*

– Nyárra már van felkerésünk egy olaszországi vendégszereplésre. Viszont az évek alatt felépített bérlet-sorozatok közül az egyiket a 2021/22-es szezonban el kellett engednünk... A jelenlegi kettőből – a hét és négy koncertesekből – születik egy nyolc estés sorozat. A hangversenyek egy része pótlás lesz, az idén elmaradt

előadásokat igyekszünk bemutatni, és meglátjuk, hogyan haladunk. Örülni fogunk, ha ezt az egy sorozatot el tudjuk adni. Az értékesítés már májusban elkezdődött, azt látjuk, hogy érdeklődés van a koncertjeinkre, de sokan kívárnak a vásárlással a bizonytalan év után. Természetesen különböző kedvezményekkel is igyekszünk minél több érdeklődőt és a törzsközönseget visszacsábítani. Bízom abban, hogy akik rendelkeznek bérlettel, el is akarnak jönni az előadásainkra. A zongorabérletünket, amelyet idén, az év elején akartunk elindítani, hogy kihasználjuk a nemrég kapott, kitűnő instrumentumunkat, egy az egyben áttettük 2022-re. Mindenesetre a június elején rendezett zeneakadémia vizsgakoncerteket, amelyekre regisztrációs jeggyel lehetett bejönni – ezek voltak az első, közönség előtti hangversenyeink – már nagy érdeklődés kísérte.

■ *Mi lesz a folytatás?*

– Június közepén lemezfelvételt készítünk Mosonyi Mihály műveiből, majd a tervek szerint a borsói Rákóczi-várkastély átadó ünnepségén zenélünk, e hónap végén. Június 25-én egy 2020 tavaszán elmaradt koncertet pótolunk, Wagner és Bruch művekkel, ezt a koncertet szintén a Filharmónia streameli. Tavaly a fedett Jégpályára vittük a Promenádkoncertet, ami nagy sikert aratott, most ismét oda készülünk június 30-án. Így kicsit máshogy alakulnak a szabadságolások, mint korábban, júliusban és augusztus elején kap némi szünetet a zenekar. Júliusban lesz az itáliai turné, majd az immár hagyományosnak tekinthető edelényi koncert következik, a kastélyparkban muzsikálunk, ahol tavaly is telt ház előtt léphettünk pódiumra. Aztán indul a 2021/22-es szezón,

szeptember első hetében Aperitif-koncerttel, amelynek műsorával igyekszünk kapcsolódni a miskolci CineFest programjához is, a csodás Szinva teraszon, a város szívében. Már a bérletes koncertek is elkezdődnek szeptemberben. De mivel a hangversenyek egy részét tavalyról hozzuk át, így nem készítünk külön kiadványt sem.

■ *Hogy állnak az új zenei vezető terén?*

– Antal Mátyásnak még egy évadra szól a megbízatása, s keressük folyamatosan, hogy ki léphet majd a helyébe, akad is már néhány jelöltünk. Azt szeretnénk, ha azért a váltást követően – ha nem is a jelenlegi súllyal, – de a zenekarral maradna, a továbbiakban is számíthatnánk sok évtizedes tudására, tapasztalatára.

■ *Mi a helyzet az átoltottsággal az együttesnél?*

– Szerencsére nem hurcolódott be a vírus a társulatba, de így is annyian átestek már a betegségen, hogy a zenekar nyolcvan százaléka valamilyen módon már védett. Nem könnyű ez a helyzet, az önkormányzattól is kaptam jogi állásfoglalást az oltások ügyében, s munkajoggal is többször tárgyaltam. Vezetőként az a feladatom, hogy biztonságos munkakörnyezetet teremtsék, miközben azt sem tudakolhatom meg hivatalosan, hogy ki rendelkezik védettségi igazolvánnyal... Bízom benne, őszre azért már nagyjából eltűnik a vírus és visszatérhetünk valamelyest a korábbi életünkhöz, mert a pandémia annyi többletterhet ró mindenki nyakába – az együttesbeli helyzet, a kollégák és a közönség ellenőrzése, védelme – ami más feladatoktól veszi el az időt és energiát. Minden téren jobb esztendőben reménykedem 2022-re!

R. Zs.